

Studiestöd

Sammanfattning

Utbildningsutskottet behandlar i detta betänkande 22 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2012 som rör studiestödsfrågor. Av dessa behandlas 17 motionsyrkanden förenklat eftersom de till sin huvudsakliga innebörd överensstämmer med motionsförslag som har behandlats tidigare under valperioden.

Motionsyrkandena avser bl.a. studiestödssystemet, den nedre åldersgränsen för studiemedel och tilläggsbidraget till studerande med barn.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden och hänvisar i huvudsak till gällande rätt och vidtagna åtgärder.

I betänkandet finns två reservationer (S, MP och V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Utskottets överväganden	6
Studiestödssystemet	6
Den nedre åldersgränsen för studiemedel	8
Tilläggsbidraget till studerande med barn	10
Motioner som bereds förenklat	11
Reservationer	13
1. Studiestödssystemet, punkt 1 (S, MP, V)	13
2. Den nedre åldersgränsen för studiemedel, punkt 2 (S, MP, V)	14
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	15
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Studiestödssystemet

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Ub319 av Hans Olsson m.fl. (S) och

2012/13:Ub496 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 14.

Reservation 1 (S, MP, V)

2. Den nedre åldersgränsen för studiemedel

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Ub495 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 12 och

2012/13:Ub515 av Tina Ehn m.fl. (MP).

Reservation 2 (S, MP, V)

3. Tilläggsbidraget till studerande med barn

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ub366 av Anders Sellström (KD).

4. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Ub201 av Lars-Axel Nordell (KD),

2012/13:Ub220 av Johan Pehrson (FP),

2012/13:Ub250 av Eva Sonidsson och Kristina Nilsson (båda S),

2012/13:Ub264 av Kajsa Lunderquist (M),

2012/13:Ub266 av Metin Ataseven (M),

2012/13:Ub292 av Eva Bengtson Skogsberg (M),

2012/13:Ub308 av Christian Holm och Johan Hultberg (båda M)

yrkandena 1 och 2,

2012/13:Ub311 av Annika Karlsson och Anders Ahlgren (båda C)

yrkandena 1 och 2,

2012/13:Ub323 av Carina Herrstedt (SD),

2012/13:Ub326 av Nina Lundström (FP) yrkandena 1 och 2,

2012/13:Ub340 av Jenny Petersson och Maria Plass (båda M),

2012/13:Ub500 av Edward Riedl (M),

2012/13:Ub511 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) och

2012/13:Ub514 av Kew Nordqvist och Mats Pertoft (båda MP).

Stockholm den 21 mars 2013

På utbildningsutskottets vägnar

Tomas Tobé

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tomas Tobé (M), Betty Malmberg (M), Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Camilla Waltersson Grönvall (M), Caroline Helmersson Olsson (S), Tina Acketoft (FP), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S), Roger Haddad (FP), Jabar Amin (MP), Yvonne Andersson (KD), Carina Herrstedt (SD), Rossana Dinamarca (V), Michael Svensson (M), Adnan Dibrani (S) och Emil Källström (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas 22 motionsyrkanden om studiestödsfrågor från den allmänna motionstiden 2012. Av dessa tar 17 motionsyrkanden upp frågor som rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden, och dessa behandlas därför förenklat.

Motionsyrkandena tar upp frågor som handlar om bl.a. studiestödssystemet, den nedre åldergränsen för studiemedel och tilläggsbidraget till studerande med barn.

Utskottets överväganden

Studiestödssystemet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en reell möjlighet för alla att studera oavsett ekonomisk situation och om att förbättra de ekonomiska och sociala villkoren för eftergymnasial utbildning.

Jämför reservation 1 (S, MP, V).

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:Ub496 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 14 framhålls att studiestödet ska ge en reell möjlighet för alla att studera oavsett ekonomisk situation. Motionärerna hänvisar bl.a. till att en högre utbildning ökar möjligheterna att få ett jobb och att allt fler ungdomar vill läsa på universitet eller högskola. Många studenter upplever dock att de dåliga ekonomiska villkoren går ut över studierna. Vidare kan steget att påbörja en utbildning och ta studielån upplevas som olika stort för olika människor. Tyvärr spelar fortfarande samhällsklass och bakgrund en stor roll för utbildningsvalet. Ett generöst och flexibelt studiestödssystem har en central roll för att bryta dessa mönster. Mer behöver också göras för grupper av studenter som har en särskilt utsatt ekonomisk situation, däribland studenter som har barn.

I motion 2012/13:Ub319 av Hans Olsson m.fl. (S) betonas vikten av att förbättra villkoren för eftergymnasial utbildning. Motionären anför att om man menar allvar med det livslånga lärandet och att utbildning ska vara klassutjämnande, är det dags att se över de ekonomiska och sociala villkoren för eftergymnasial utbildning så att de gynnar effektiva studier.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla studiemedelssystemets centrala roll i det livslånga lärandet. I det kunskapssamhälle som vi lever i blir det livslånga lärandet en nödvändighet för alla människor. Alla måste vara öppna för att skaffa sig nya kunskaper hela livet. Det måste därför finnas goda förutsättningar för studier oavsett var i livet man befinner sig. Studiemedelssystemet har, utöver de i ett internationellt perspektiv generösa nivåerna, flera inslag som främjar det livslånga lärandet, t.ex. tillägglån som syftar till att rekrytera något äldre studerande som tidigare har arbetat och möjligheten för de som är 25 år eller äldre att studera på grundskole- och gymnasienivå med studiemedel med den högre bidragsnivån (ca 73 procent av totalbeloppet).

När det gäller nivån på studiemedlen vill utskottet påminna om att riksdagen vid upprepade tillfällen under senare år har ställt sig bakom höjningar av studiemedelsbeloppet. I budgetpropositionen för 2010 höjdes studiemedelsbeloppet med 431 kronor per studiemånad fr.o.m. den 1 januari 2010 (prop. 2009/10:1 utg.omr. 15, bet. 2009/10:UbU2, rskr. 2009/10:127). Studiemedlet höjdes med ytterligare 498 kronor per studiemånad fr.o.m. den 1 juli 2011 (prop. 2010/11:1 utg.omr. 15, bet. 2010/11:UbU2, rskr. 2010/11:136). Reformerna innebär att studiemedlet uppgår till 9 776 kronor per studiemånad vid heltidsstudier under 2013 (promemoria, Regeringskansliet, den 21 februari 2013). Nivåerna i studiemedelsystemet är dessutom indexerade efter prisbasbeloppet för att kompensera för prisutvecklingen.

Centrala studiestödsnämnden har 2011 konstaterat att studiemedlets köpkraft vid en jämförelse med konsumentprisindex var den högsta sedan det moderna studiemedelsystemet infördes 1965 (Studiestödet 2010, april 2011, dnr 2009-100-8821). Även i Centrala studiestödsnämndens enkätundersökning Studerandes ekonomiska och sociala situation 2011 (februari 2012, dnr 2012-2189-1703) bekräftar studenterna att deras ekonomiska situation har förbättrats.

Därtill har även det s.k. fribeloppet fr.o.m. den 1 januari 2011 höjts med ca 30 000 kronor per år (prop. 2009/10:1 utg.omr. 15, bet. 2009/10:UbU2, rskr. 2009/10:127). Fribeloppet uppgår därmed till 142 400 kronor (2013 års nivå) per kalenderår vid heltidsstudier (40 veckor). Fribeloppshöjningen har gett studenterna en bättre ekonomisk situation. Dessutom har höjningen gett studerande en ökad stimulans att arbeta vid sidan av studierna och därmed få möjlighet att tidigt skaffa sig arbetslivserfarenhet. Centrala studiestödsnämnden har i regleringsbrevet för 2013 fått i uppdrag att följa upp den höjning av fribeloppet som trädde i kraft den 1 januari 2011. En slutlig redovisning av uppdraget ska lämnas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) den 31 mars 2014.

Regeringen fattade i december 2012 beslut om att räntan för studielån sänks till 1,3 procent för 2013. Det är 0,2 procentenheter lägre än 2012 års ränta. Beslutet berör de drygt en miljon människor som har studielån. Låntagarnas ränta för 2013 blir den lägsta nivån någonsin.

När det gäller frågan om de ekonomiska förutsättningarna för studerande med barn delade utskottet hösten 2012 regeringens bedömning att tilläggsbidraget för studerande med barn skulle höjas med 10 procent (bet. 2012/13:UbU2 s. 23–24). Detta ökar den ekonomiska tryggheten för studerande föräldrar och deras barn. Med den genomförda höjningen stärker tilläggsbidraget vardagsekonomin för t.ex. en studerande med två barn med 956 kronor vid fyra veckors heltidsstudier (2013 års nivå).

När det gäller frågan om studenter och de sociala trygghetssystemen kan i sammanhanget nämnas den parlamentariska socialförsäkringsutredningen. Utredningen har i uppdrag att se över de allmänna försäkringarna vid sjukdom och arbetslöshet, som också i vissa aspekter får anses beröra

studenter. Utredningens slutarbete ska redovisas senast den 31 januari 2015 (dir. 2010:48, 2012:90). Centrala studiestödsnämnden har vidare fått i uppdrag att genomföra en studie om skillnader mellan studerande kvinnors och mäns hälsosituation. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2013 (U2012/3881/JÄM).

När det gäller motionärernas hänvisning till samhällsklass och bakgrundens betydelse för vilka som går vidare till eftergymnasiala studier, dvs. närmast frågan om breddad rekrytering till högskolan, vill utskottet hänvisa till vad utskottet nyligen uttalat i samband med att frågan om breddad rekrytering behandlades i betänkandet Högskolan (bet. 2012/13:UbU8 s. 35–36). Utskottet påtalade bl.a. att breddad rekrytering är viktig och hänvisade till att det sedan den 1 juli 2002 anges i högskolelagen (1992:1434) att högskolorna aktivt ska främja och bredda rekryteringen till högskolan (1 kap. 5 §). Målet är en ökad rekrytering av socialt och etniskt underrepresenterade grupper i högskolan (prop. 2001/02:15, bet. 2001/02:UbU4, rskr. 2001/02:98 m.fl.). Utskottet ansåg därtill att de reformer som regeringen har genomfört och genomför för att förbättra kvaliteten och höja kunskapsresultaten i grundskolan och gymnasieskolan har stor betydelse för att bredda rekryteringen till högskolan. Utskottet anförde avslutningsvis att man nog avser att följa utvecklingen på detta område.

Utskottet anser mot bakgrund av nyligen beslutade höjningar av studiemedelsbeloppet, fribeloppet och tilläggsbidraget till studerande med barn samt pågående uppdrag och en pågående utredning samt utskottets tidigare ställningstaganden att något uttalande från riksdagen inte är motiverat. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2012/13:Ub319 (S) och 2012/13:Ub496 (S) yrkande 14.

Den nedre åldersgränsen för studiemedel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en sänkning av den nedre åldersgränsen för studiemedel för gymnasiala studier inom den kommunala vuxenutbildningen eller vid folkhögskola.

Jämför reservation 2 (S, MP, V).

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:Ub495 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 12 efterfrågas en sänkning av den nedre åldersgränsen för rätten till studiemedel för studerande som är 18 eller 19 år och har gått ut gymnasieskolan och som vill bedriva gymnasiala studier inom kommunal vuxenutbildning eller vid folkhögskola.

I kommittémotion 2012/13:Ub515 av Tina Ehn m.fl. (MP) begärs en utredning om möjligheten att beviljas studiemedel för studier vid folkhögskola från samma ålder som vid studier vid universitet och högskolor.

Utskottets ställningstagande

Studerande som läser på grundskole- eller gymnasienivå kan få studiemedel fr.o.m. höstterminen det år de fyller 20 år. Denna nedre åldersgräns gäller för utbildningar i avdelningarna A 1 och A 2 i bilagan till studiestödsförordningen (2000:655), dvs. gymnasieskolor, många folkhögskoleutbildningar, kommunal och statlig vuxenutbildning, vissa kompletterande skolor m.fl. Dessförinnan kan de studerande vid dessa utbildningar få studiehjälp om de studerar på heltid. Studiemedel kan beviljas och betalas ut till studerande fr.o.m. vecka 27 det år han eller hon fyller 20 år. Det finns ingen nedre åldersgräns för studerande på högskola eller andra eftergymnasiala utbildningar (avdelningarna B 1 och B 2). Vid studier på högskolans basår (avdelning A 3) finns inte heller någon nedre åldersgräns för att beviljas studiemedel (7 kap. 1 § föräldrabalken, 3 kap. 2 § studiestödslagen [1999:1395], 3 kap. 1 § studiestödsförordningen och 9 kap. 2 § CSNFS 2001:1).

Studiehjälpen i form av studiebidrag uppgår till 1 050 kronor per månad under tio månader per år. Studiebidraget lämnas fr.o.m. kvartalet närmast efter det kvartal då den studerande fyller 16 år, och som längst t.o.m. första kalenderhalvåret det år då den studerande fyller 20 år (2 kap. 3 § studiestödslagen). En elev som är under 20 år och är inackorderad på folkhögskola kan få inackorderingstillägg. Vidare är vårdnadshavare enligt föräldrabalken underhållsskyldiga för sina barn fram till 21 års ålder, om barnet studerar på grundskola, gymnasium eller i annan jämförlig grundutbildning (7 kap. 1 §).

Studiemedlet uppgår till totalt 9 776 kronor per studiemånad för heltidsstudier (2013).

Regeringen föreslog i propositionen Ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering, som riksdagen sedermera biföll, att diskriminering som har samband med ålder ska vara förbjuden i fråga om statligt studiestöd (prop. 2011/12:159 s. 60 f., bet. 2012/13:AU3, rskr. 2012/13:21). Förbudet hindrar dock inte tillämpning av bestämmelser i lag som föreskriver viss ålder eller annan särbehandling på grund av ålder om den har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

I ett svar på en skriftlig fråga i oktober 2012 om sänkt åldersgräns för rätt till studiemedel vid studier på folkhögskola anförde dåvarande jämställdhets- och biträdande utbildningsminister Nyamko Sabuni att den nedre åldersgränsen bl.a. syftar till att inte skapa drivkrafter för avhopp från gymnasieskolan. Det är även viktigt att undvika att unga studerande

skuldsätter sig redan innan de har påbörjat studier på eftergymnasial nivå. En sänkt åldersgräns för rätt till studiemedel på grundskolenivå och gymnasial nivå skulle därför skapa felaktiga incitament (fr. 2012/13:16).

Utskottet anser att det är viktigt att inte skapa incitament till avhopp från gymnasieskolan och att motverka tidig skuldsättning innan eftergymnasiala studier påbörjats. Därför bör åldersgränsen för rätten till studiemedel inte sänkas. Utskottet är sålunda av den uppfattningen att den gällande nedre åldersgränsen för rätt till studiemedel för studier på grundskole- eller gymnasienivå är väl avvägd och avstyrker därmed motionerna 2012/13: Ub495 (S) yrkande 12 och 2012/13:Ub515 (MP).

Tilläggsbidraget till studerande med barn

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att möjliggöra för två vårdnadshavare att dela ett tilläggsbidrag till studerande med barn.

Motionen

I motion 2012/13:Ub366 av Anders Sellström (KD) efterfrågas en översyn av möjligheten för två vårdnadshavare som studerar att dela på tilläggsbidraget till studerande med barn. Enligt motionären bör det ur både rättvis- och jämställdhetssynpunkt vara möjligt att dela tilläggsbidraget mellan vårdnadshavarna, med en möjlighet att överlåta den ena vårdnadshavarens del till den andra vårdnadshavaren.

Utskottets ställningstagande

Tilläggsbidraget till studerande med barn infördes den 1 januari 2006. Tilläggsbidraget är avsett dels att förbättra situationen för barn i ekonomiskt utsatta familjer, dels att underlätta studievillkoren för studerande som har eller får barn (prop. 2004/05:111, bet. 2004/05:UbU14, rskr. 2004/05:309).

Studerande som har vårdnaden om barn kan söka tilläggsbidrag. Bidraget beviljas utöver ordinarie studiemedel. Man kan få tilläggsbidrag för varje barn t.o.m. det kalenderhalvår barnet fyller 18 år. Tilläggsbidraget är skattefritt och påverkar inte bostadsbidraget. Studerande som inte har rätt till studiemedel på grund av för hög inkomst har inte heller rätt till tilläggsbidrag. Tilläggsbidragets storlek beror på antalet barn som den sökande har vårdnaden om och under vilken tid och i vilken studietakt som studierna bedrivs.

Man kan bara få ett tilläggsbidrag per barn. Om båda föräldrarna studerar kan bara den ena föräldern få bidraget. Normalt får den förälder som först beviljas ordinarie studiemedel också tilläggsbidraget för barnet. När vårdnadshavarna är folkbokförda på olika adresser ska tilläggsbidraget läm-

nas till den som barnet är folkbokfört hos, om inte vårdnadshavarna kommer överens om att bidraget ska lämnas till den vårdnadshavare som barnet inte är folkbokfört hos (3 kap. 13 a och 13 b §§ studiestödslagen [1999:1395], 3 kap. 11 a–d och 15 §§ studiestödsförordningen [2000:655] och Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd [CSNFS 2001:1] om beviljning av studiemedel).

I departementsskrivelsen som låg till grund för förslaget om att införa ett tilläggsbidrag till studerande med barn fanns ett förslag om att ur jämställdhetssynpunkt möjliggöra för föräldrarna att dela på tilläggsbidraget om båda vårdnadshavarna studerar (Ds 2004:53). I sina skäl för att endast ett stöd ska kunna lämnas för ett och samma barn konstaterade regeringen bl.a. att ett system med tilläggsbidrag behöver vara förhållandevis enkelt att administrera med bibehållen rättssäkerhet. Vidare angavs att det enligt tillgänglig statistik finns få hushåll med barn där båda föräldrarna studerar; de uppskattas till några tusen. Flera remissinstanser invände också att det inte går att utforma en rättssäker modell med delade bidrag. Centrala studiestödsnämnden menade att studierna kan starta vid olika tidpunkter, studieomfattningen kan vara olika och barn i samma hushåll kan ha olika föräldrar och att fler vårdnadshavare än två därmed kan förekomma (prop. 2004/05:111 s. 23–26).

Utskottet anser att de skäl som angavs i propositionen mot att införa möjligheten att dela tilläggsbidraget om båda vårdnadshavarna studerar alltså är gällande. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2012/13:Ub366 (KD).

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden om studiestöd (S, M, MP, FP, C, SD och KD) som tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen tidigare har behandlat under valperioden.

Utskottets ställningstagande

I detta betänkande behandlas ett antal motionsförslag som rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet behandlade under riksmötena 2010/11 och 2011/12 och som riksdagen avlog i enlighet med utskottets förslag (bet. 2010/11:UbU10, bet. 2011/12:UbU16).

Utskottet ser ingen anledning att nu göra någon annan bedömning och avstyrker därför motionerna 2012/13:Ub201 (KD), 2012/13:Ub220 (FP), 2012/13:Ub250 (S), 2012/13:Ub264 (M), 2012/13:Ub266 (M), 2012/13:Ub292 (M), 2012/13:Ub308 (M) yrkandena 1 och 2, 2012/13:Ub311 (C)

yrkandena 1 och 2, 2012/13:Ub323 (SD), 2012/13:Ub326 (FP) yrkandena 1 och 2, 2012/13:Ub340 (M), 2012/13:Ub500 (M), 2012/13:Ub511 (M) och 2012/13:Ub514 (MP).

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Studiestödssystemet, punkt 1 (S, MP, V)

av Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S), Jabar Amin (MP), Rossana Dinamarca (V) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Ub496 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 14 och

avslår motion

2012/13:Ub319 av Hans Olsson m.fl. (S).

Ställningstagande

Utbildning är den enskilt viktigaste insatsen för att stärka Sveriges konkurrenskraft, skapa nya jobb och bekämpa arbetslösheten. Den högre utbildningen spelar en allt större roll i vårt samhälle. En högskoleutbildning ökar möjligheterna att få ett jobb, och allt fler ungdomar vill läsa på universitet eller högskola. Men samtidigt har studenternas ekonomiska situation försämrats under de senaste åren. Många studenter upplever att de ekonomiska villkoren går ut över studierna.

Fler människor ska ges möjlighet till utbildning och till ett livslångt lärande. Steget att påbörja en utbildning och ta studielån kan upplevas som olika stort för olika människor. Tyvärr spelar fortfarande samhällsklass och bakgrund en stor roll för utbildningsvalet. Ett generöst och flexibelt studiestödssystem har en central roll för att bryta dessa mönster. Utgångspunkten är att det ska vara möjligt att klara sin försörjning under studietiden utan inkomster från arbete eller ekonomiskt stöd från anhöriga. Vi är positiva till att den som vill och har möjlighet att kombinera sina studier med arbete också gör det. Men för flera grupper av studerande är det inte möjligt att kombinera studier med arbete, eller också innebär det en så stor ansträngning att studier eller familjeliv blir starkt lidande. Det gäller t.ex. studerande med barn, studenter med funktionsnedsättning och studenter med stor andel schemalagd tid under sina studier.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som ovan anförts.

2. Den nedre åldersgränsen för studiemedel, punkt 2 (S, MP, V)

av Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S), Jabar Amin (MP), Rossana Dinamarca (V) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:Ub495 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 12 och

2012/13:Ub515 av Tina Ehn m.fl. (MP).

Ställningstagande

En studerande som är 18 eller 19 år och som har gått ut gymnasieskolan och vill studera inom kommunal vuxenutbildning eller vid folkhögskola har vid gymnasiala studier inte rätt till studiemedel förrän höstterminen det år han eller hon fyller 20 år. I stället har 18- eller 19-åringen bara rätt till studiehjälp, vilket utgör ett mycket lägre belopp än studiemedel. Det innebär exempelvis att de elever som gått gymnasieskolans yrkesprogram och som inte fått grundläggande behörighet till högskoleutbildning inom ramen för det nationella programmet och som direkt vill komplettera sin behörighet inom vuxenutbildningen får mycket svårt att klara sin försörjning under studierna. Det bör ses över om det är rimligt att ha ett studiestödssystem som utestänger unga människor från vidareutbildning även i fortsättningen.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som ovan anförts.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:Ub201 av Lars-Axel Nordell (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda effekterna av att ta bort fribeloppet för studenter.

2012/13:Ub220 av Johan Pehrson (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att fler ungdomar har körkort för att därigenom öka deras anställningsbarhet.

2012/13:Ub250 av Eva Sonidsson och Kristina Nilsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om reglerna för inackorderingsstöd.

2012/13:Ub264 av Kajsa Lunderquist (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en undersökning av möjligheten att avskaffa fribeloppet.

2012/13:Ub266 av Metin Ataseven (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa fribeloppet avseende den del i studiemedlen som utgörs av lån.

2012/13:Ub292 av Eva Bengtson Skogsberg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fribeloppets påverkan på studenters arbetslivserfarenhet.

2012/13:Ub308 av Christian Holm och Johan Hultberg (båda M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga en översyn i syfte att avskaffa fribeloppet för lånedelen i studiemedlet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avveckla Centrala studiestödsnämnden.

2012/13:Ub311 av Annika Qarlsso och Anders Ahlgren (båda C):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att undersöka möjligheten att slopa taket för fribelopp i studiestödet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att undersöka möjligheten att slopa inkomstprövningen för studielånet.

2012/13:Ub319 av Hans Olsson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbättra villkoren för eftergymnasial utbildning.

2012/13:Ub323 av Carina Herrstedt (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att sfi-utbildning ska ges under samma förutsättningar som gäller för övriga studenter över 20 år.

2012/13:Ub326 av Nina Lundström (FP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten till studielån för personer över 54 år.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avskaffande av fribeloppet.

2012/13:Ub340 av Jenny Petersso och Maria Plass (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga hur fribeloppet kan avskaffas.

2012/13:Ub366 av Anders Sellström (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten för två vårdnadshavare att dela tilläggsbidraget i studiestödet.

2012/13:Ub495 av Ibrahim Baylan m.fl. (S):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om allas möjlighet att läsa inom vuxenutbildningen.

2012/13:Ub496 av Ibrahim Baylan m.fl. (S):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att studiestöd ska ge en reell möjlighet för alla att studera oavsett ekonomisk situation.

2012/13:Ub500 av Edward Riedl (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att se över fribeloppet när det gäller studiemedel.

2012/13:Ub511 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa fribeloppet avseende lånedelen i studiemedlen.

2012/13:Ub514 av Kew Nordqvist och Mats Pertoft (båda MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör låta utreda ett flexibelt uttag av studiemedel på individnivå.

2012/13:Ub515 av Tina Ehn m.fl. (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att låta studiemedel för studier vid folkhögskola gälla från samma ålder som för studier vid universitet och högskola.